

Derece Yükselmesinin Memur Maaşına Etkisi

Memurun bulunduğu derece her zaman maaşını etkiler mi? Derece yükselmesi mi yoksa derece ilerlemesi mi? Derece yükselmesi memurların maaşını ve diğer ödeme kalemlerini nasıl etkiler? İşte bu vb. soruların cevaplarını okuyucularımızla paylaşacağız. - 08.04.2014

Derece yükselmesi memurun unvanına göre maaşını farklı oranlarda etkiler

Derece yükselmesi memurların maaşlarını etkileyen en önemli unsurlardan birisidir. Bazı hallerde aynı durumda olup da daha yüksek derecede bulunanların daha düşük derecede bulunanlarla aynı ücreti aldıkları da görülmektedir(657/45 md.).

Bu bağlamda memurun bulunduğu derece (kadro ve kazanılmış hak aylık derecesi); istisnalar hariç ek göstergesi yükseltir, ek ödemeyi arttırır, ödenecek harcırah tutarını etkiler, özel hizmet tazminatını arttırır, en önemlisi de emekli maaşı ile emekli ikramiyesini etkiler son olarak da 666 sayılı KHK gereğince bazı memurlar için uygulanan ücret göstergesi ve tazminat göstergesini etkiler. Yine makam tazminatlı görevler için 1'inci derecenin oldukça önemi olduğu için 2 nci dereceden 1'inci dereceye yükseltilmesi maaşta önemli artışlar sağlar (666 sayılı KHK ile birlikte maaş kalemleri farklılaştığı için maaş açısından makam tazminatının önemi kalmamıştır). Son olarak da kadro derecesi 1-3. derecelerde bulunan memurlar için önemli ayrıcalıklar sağlayan yeşil pasaport almaya imkân sağlar. Burada izah etmemiz gereken önemli bir husus ise 657 sayılı Kanun'un 45'inci maddesinde yer alan durumun hariç olduğunun bilinmesidir. Bu maddenin detaylarına daha önce bu köşede yer verildiği için şuan detaylarına girmek istemiyoruz.

Derece yükselmesinde torba kadro uygulaması

Daha önceki yazılarımızda torba kadro uygulamasını detaylarıyla incelediğimiz için bu hususa kısaca yer vereceğiz. Torba kadronun dayanağı 657 sayılı Kanun'un 68/B maddesi

olup, buna göre Eğitim ve Öğretim Hizmetleri ile Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı hariç, sınıfların 1, 2, 3 ve 4'üncü derecelerindeki kadrolarına, derece yükselmesindeki süre kaydı aranmaksızın, atanmasındaki usule göre daha aşağıdaki derecelerden atama yapılabilmektedir.

Yine bu maddede hangi hizmetlerin torba kadroda dikkate alınacağı ve atanmak için gerekli olan şartlara yer verilmiştir. Memurun maaşı üzerinde en fazla etkisi olan derece yükselmesi uygulaması torba kadrodur. Memur unvanlı kadrolar için torba kadro uygulaması yapılamayacağını belirtmek isteriz. Çünkü, mevcut uygulamada memurlar için 5'inci dereceden yukarı dereceler için kadro ihdas edilememiştir.

Zorunlu derece yükselmesi ve kademe ilerlemesi

Öğrenim durumuna ve hizmet sınıfına göre memurlar, 657 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesinde belirtilen derece ve kademedan göreve başlatılırlar. Daha sonra memurlar, normal şartlarda her yıl için 1 kademe ilerlemesi ve her üç yıl içinde de bir derece yükselmesi alırlar. Derece için yükselme ifadesi, kademe için de ilerleme ifadesi kullanılmaktadır.

Derece yükselmesinde boş kadro olması şart mıdır?

657 sayılı Kanun'un 67'nci maddesi derece yükselmesinde boş kadro şartını kaldırmıştır. Buna göre, diğer şartları taşımakla birlikte üst derecelerde kadro olmadığı için derece yükselmesi yapamayan memurların kazanılmış hak aylıkları, öğrenim durumları itibarıyla yükselebilecekleri dereceyi aşmamak şartıyla işgal etmekte oldukları kadroların üst derecelerine yükseltilmektedir. Ancak, 657 sayılı Kanun'un 68/B maddesinde düzenlenen ve memurlar için 'torba kadro' uygulaması olarak bilinen derece yükselmesinde boş kadro şartı aranmaktadır.

Derece yükselmesinin aylıklara katkısı büyüktür

Torba kadro ile derece yükselmesi yapan memurun hizmet sınıflarına göre, özel hizmet tazminatı, ek ödemesi, ücret ve tazminat göstergesi ile ek göstergesinde meydana gelen artış maaşa büyük etki yapmaktadır.

666 sayılı KHK sonrasında derece yükselmesi, memurların maaşlarını artıran en önemli unsurlardan biri haline gelmiştir. Bu nedenle torba kadro oldukça önemli hale gelmiştir. Derece yükselmesi, memurun göstergesini, ek göstergesini, ek ödemesini, özel hizmet tazminatını dolayısıyla da emekli maaşını ve ikramiyesini arttırmaktadır. Daha öncede bu köşeden belirtmiş olduğumuz üzere, yurtdışına çıkacak memurun pasaportunun rengini

dahi etkilemektedir. Yani kadro derecesi 1-3. derecelerde bulunan memurlar, yeşil pasaport alabiliyor ve yurt dışına çıkışta da önemli kolaylıklar sağlayabiliyorlar.

Derece yükselmesinde amirin takdir hakkı olmamakla birlikte torba kadro uygulamasında amirin takdir hakkı oldukça fazladır. Ancak, bu takdir hakkı sınırsız değildir. Şayet eşitler arasında bir kriter olmaksızın takdir hakkı kullanılırsa yargı denetimiyle torba kadro alınabilmektedir. Bütün şartları eşit olan iki müfettişten veya uzmandan birisine torba kadro uygulanıp diğerine uygulanmıyorsa torba kadro yargı kararıyla alınabilmektedir.

A kurumunda müfettiş olarak görev yapan, 10 yıllık hizmeti ve 5-2. derecede bulunan bir Müfettiş idarenin takdiriyle 1/1'- inci dereceli müfettiş kadrosuna atanmıştır. Bu müfettişin maaşında yaklaşık olarak 782 TL artış olacağını söyleyebiliriz.

Şöyle ki; 5/2. derece ve kademedede bulunan bir müfettiş 666 sayılı KHK gereğince 4.065 TL net maaş almaktadır. Bu müfettişin 657 sayılı Kanun'un 68/B maddesi gereğince 1/1'- inci dereceli müfettiş kadrosuna atanması halinde alacağı ücret 4.847 TL olacaktır. Aradaki fark ise yaklaşık 782 TL olacaktır.

Örnek: Dört yıllık yüksek okul mezunu VHKİ olarak 5'inci dereceden maaş alan Ahmet Bey; 90 gösterge üzerinden 658 lira ek ödeme alırken amiri uygun görür de 3'üncü dereceli torba kadro verirse, 3'üncü dereceden aylık ve 100 gösterge üzerinden de 731,48 TL ek ödeme almaya başlayacaktır. Maaştaki toplam fark ise; 5/1'inci dereceden maaş alan bir VHKİ 2078,34 TL tutarında net maaş alırken 3/1'inci dereceden maaş alan bir VHKİ 2200,49 TL tutarında net maaş alacaktır. Farklı unvanlar için torba kadronun maaşa etkisi daha yüksek olmaktadır.

Torba kadro dışındaki derece yükselmesinin maaşa etkisi

Dört yıllık yüksek okul mezunu memur olarak 3/1'inci dereceden maaş alan Ahmet Bey; 2.125 TL maaş alırken, derece ve kademesinin 1/1'inci dereceye yükselmesi halinde 2.260 TL maaş alacaktır. Diğer unvanlardaki derece yükselmesinin maaşa yansıması daha fazla olabilmektedir.

Ahmet ÜNLÜ

<http://www.sozlesmelipersonel.net/>

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA